

Motion till riksdagen 2005/06: MJ359

av **Staffan Danielsson och Birgitta Carlsson (c)**

Viltskador orsakade av vildsvin

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att stärka jordbruksarrendatoremas rätt vid viltskador orsakade av vildsvin.

Motivering

Inom stora delar av södra och mellersta Sverige orsakar vildsvinen omfattande skador hos enskilda jord- och skogsbrukare. Vildsvinen förökar sig snabbt, och stammen beräknas i dag uppgå till ca 40 000 djur.

Vildsvinen återkom ”nyligen” till Sverige efter seklers frånvaro. Vildsvin i hägn kom ut, och i början av 1980-talet fanns det något hundratal vilda djur i Sverige. För ca 15 år sedan var de 500. I dag är de ca 40 000 och fortsätter snabbt att växa till. Om ingenting görs kommer stammen att snabbt fortsätta sin expansion.

Vildsvinen kan förorsaka stora skador i växande grödor. Det finns lantbrukare som fått naturbetesmarker totalförstörda, vallar nästan upplöjda, potatisårkrar genombökade, spannmåls- och majsfälten nedmanglade. Vildsvinsnärvaro i landet kan också uppföröka och vidmakthålla farliga grissjukdomar om smitta skulle uppstå. Ökning av vildsvinsstammen gör också att trafikskadorna där vildsvin är inblandade har ökat. Det rör sig nu om tusentalet trafikolyckor per år.

Den skada som vildsvinen orsakar enskilda lantbrukare innebär stora ekonomiska förluster. Det är ett stort problem för dem som drabbas eftersom det inte finns några försäkringar eller statliga ersättningar när det rör sig om jaktbart vilt. Lantbrukaren får alltså själv ta hela förlusten och detta inom en näring som utan vildsvinsskador har en dålig lönsamhet.

En grupp som drabbas extra hårt när deras grödor förstörs av vildsvinens härjningar är jordbruksarrendatorerna. Det vanligaste är att jakträffen inte ingår i arrendet, och det gör att de har ingen möjlighet att själva ingripa när de får sina grödor förstörda. Skadan kan i värsta fall både orsaka stor produkt-

Fel! Okänt namn på

ionsförlust men också innebära att EU-ersättningen uteblir. Vid vildsvinsangrepp på gröda gäller det att mycket snabbt skjuta några djur, vilket kan ta flera dygns vaknätter. Sannolikt har arrendatorn då ofta en betydligt större motivation att göra detta än jordägaren.

Har markägaren förbehållit sig jakträtten är han skyldig att ersätta jordbruksarrendatorn för förluster på grund av vildsvinsskador på arrendemarken. Detta gäller dock inte om markägaren visar att skadan inte kunnat förhindras trots rimliga ansträngningar från hans sida (jordabalken 9 kap. 34a §). Därför bör jordägare och arrendator i förebyggande syfte i arrendekontraktet reda upp ansvarsfördelningen i denna fråga med bäring även på arrendeavgiftens nivå.

Länsstyrelsen kan i dag efter ansökan från en arrendator bevilja denne skydds jakt vid upprepade skador av vildsvin på sin åker- eller betesmark. Detta är dock krångligt och används mycket sällan. Det bör därför bli betydligt enklare och snabbare för en arrendator att vid allvarliga vildsvinsskador snabbt kunna skjuta några djur om jordägaren inte gör erforderliga insatser.

Stockholm den 30 september 2005

Staffan Danielsson (c)

Birgitta Carlsson (c)